

Ofiara świerzopa

KONSTATY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Ofiara świerzopa

Jest w I Księdze *Pana Tadeusza*
taki ustęp, panie doktorze:
«Gdzie bursztynowy świerzop¹, gryka jak śnieg biała...»
I właśnie przez ten świerzop neurastenii² cała...
O Boże, Boże...

Poezja, Rośliny

Bo gdy spytałem Kridla³, co to takiego świerzop,
Kridl odpowiedział: — Hm, może to jaki przyrząd?
Potem pytałem Pigoń⁴,
a Pigoń podniósł ramiona.

Potem ryłem w cyklopediach⁵,
w katalogach i w słownikach,
i w staropolskich trajediach⁶,
i w herbarzach, i w zielnikach...

Idzie jesień i zima.
Ale świerzopa ni ma.

Już szepczą naokół panie:
— Cóż się zrobiło z chłopą!
Dziękuję, panie Adamie!!!
Jestem ofiara świerzopa.

Pierwodruk: „*Kurier Poranny*” 1934, nr 306.

¹świerzop — dawna regionalna nazwa niektórych gatunków roślin z rodziny kapustowatych mających żółte kwiaty i rosnących na nieużytkach i polach uprawnych jako chwast: a) *rzodkiew świerzopa* (*Raphanus raphanistrum*), o jadalnych liściach; lub b) podobna do niej *gorczyca świerzopa* (gorczyca polna, ognicha, *Sinapis arvensis*), dawniej używana w lecznictwie oraz do wytwarzania oleju i musztardy. [przypis edytorski]

²neurastenia — nerwica, nadpobudliwość. [przypis edytorski]

³Kridl, *Manfred* (1882–1957) — polski historyk i teoretyk literatury, profesor uniwersytetu w Wilnie, podczas wojny wyemigrował do USA; autor m.in. obszernego podręcznika *Literatura polska wieku XIX* (1925–1933). [przypis edytorski]

⁴Pigoń, *Stanisław* (1885–1968) — historyk literatury polskiej, edytor, badacz romantyzmu i Młodej Polski; profesor uniwersytetu w Wilnie, a następnie Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie; znawca biografii i twórczości Mickiewicza, edytor i komentator wielu wydań (od 1925) poematu *Pan Tadeusz* w serii Biblioteka Narodowa (początkowo uważał Mickiewiczowski świerzop za ognicę, w ostatnich wydaniach opowiadał się za identyfikacją świerzopa jako rzepaku). [przypis edytorski]

⁵cyklopedia (daw.) — encyklopedia. [przypis edytorski]

⁶tragedia (daw.) — tragedia. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/galczynski-ofiara-swierzopa/>

Tekst opracowany na podstawie: Konstanty Ildefons Gałczyński, Wybór poezji, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1967.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach biblioteki Wolne Lektury (www.wolnelektury.pl).

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Paulina Choromańska, Wojciech Kotwica.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.